

ОБЛІК АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ

*Єрмолаєва М. В., к.е.н., доцент,
Уманська Д., Тереминко Т., студенти,
Полтавська державна аграрна академія*

Основні засоби, приймаючи участь у виробничих процесах підприємства, поступово зношуються і переносять свою вартість на створювану продукцію частинами. Знос основних засобів може бути фізичним і моральним. Фізичний знос відбувається внаслідок природних змін, особливо у сільському господарстві, а моральний – в наслідок впливу технічного прогресу та зростання продуктивності праці.

До набуття Україною незалежності облік наявності та руху основних засобів здійснювали на синтетичному рахунку 01 «Основні засоби», облік зносу здійснювали на рахунку 02 «Знос та ліквідація основних засобів», а облік амортизації вели на рахунку 86 «Амортизаційний фонд», тобто облік амортизації і зносу основних засобів вівся окремо.

По кредиту рахунка 02 щомісячно відображали знос основних засобів в сумі амортизаційних відрахувань на їх повне відновлення, а по дебету відображали списання суми зносу при вибутті об'єктів. Для визначення залишкової вартості основних засобів необхідно було від їх первісної вартості відняти суму кредитового залишку по рахунку 02.

Норми амортизаційних відрахувань встановлювалися централізовано і були диференційовані по окремих групах або об'єктах. Причому, норми амортизації встановлювалися окремо на повне відновлення і часткове відновлення у відсотках до балансової вартості об'єктів. При нарахуванні амортизації дебетували рахунки обліку витрат і кредитували рахунок 86. Слід зазначити, що у випадку, коли у об'єкта закінчився термін експлуатації, а його продовжували використовувати, амортизація нараховувалась за тими ж нормами і включалася до витрат виробництва.

У 1991 році була прийнята Постанова «Про єдині норми амортизаційних відрахувань на повне відновлення основних

фондів народного господарства СРСР» № 1072, згідно з якою на основні засоби, термін експлуатації яких закінчився, амортизацію не нараховували [1].

Сьогодні для нарахування амортизації основних засобів бухгалтер керується П(С)БО 7 «Основні засоби» і обирає один з методів, запропонований ним. При цьому підприємство самостійно визначає термін корисного використання кожного об'єкта, вивчаючи при цьому його технічну документацію, враховуючи особливості технології виробництва та експлуатації кожного технічного засобу.

Сучасне підприємство має право вибору різних методів амортизації для різних груп основних засобів з урахуванням їх призначення. Так, для будівель та споруд доцільно обрати прямолінійний метод амортизації, для машин, обладнання та іншої техніки, яка використовується безпосередньо в процесі виробництва досить часто обирають виробничий або кумулятивний метод, для основних засобів, які швидко морально застарівають – метод прискореного зменшення залишкової вартості. При цьому слід пам'ятати, що обраний метод амортизації необхідно застосовувати для всіх об'єктів однієї групи.

Сучасний підхід до обліку амортизації основних засобів надає бухгалтеру значні повноваження та самостійність в прийнятті рішень щодо формування облікової політики підприємства. Сьогодні бухгалтер – не простий рахівник, головним завданням якого є проста констатація фактів господарського життя підприємства. Сучасний бухгалтер – це менеджер вищої ланки, який має право обирати ті методи та методики, які є найбільш доцільними та економічно обґрунтованими для конкретних умов господарювання.

Література.

1.Ткаченко Н. Амортизація, знос основних засобів, нарахування, зміни у незалежній Україні. *Вісник економічної науки України*. 2012. № 2. С. 161-165